

VRANCKX, Alfons, jurist, socialistisch politicus (Kessel-Lo 24 januari 1907).

Vranckx, zoon van een spoorwegaarbeider, studeerde aan het atheneum en van 1926 af aan de universiteit te Leuven, waar hij in 1931 doctor in de rechten werd. Van 1931 tot '33 studeerde hij aan de Karl-Universiteit te Praag. Van 1936 tot '47 en opnieuw sinds 1965 is hij Leuvens kamerlid voor de Belgische Socialistische Partij. Tijdens de oorlog stond hij in het verzet; hij werd als waarnemend burgemeester van Kessel-Lo uit zijn ambt gezet en daarna gevangen genomen. Van 1947 tot '63 was hij kamervoorzitter in de Raad van State; sinds 1955 is hij docent en sinds 1963 gewoon hoogleraar in het administratief en grondwettelijk recht aan de universiteit te Gent. In 1965-'66 was hij minister van Binnenlandse Zaken, van 1968 tot '73 minister van Justitie.

Alfons Vranckx was reeds als socialistisch student aan de Katholieke Universiteit, waar hij secretaris van Met Tijd en Vlijt en voorzitter van de Vereniging voor Volkenbond en Wereldvrede was, begaan met de problemen van socialisme en godsdienst en hing pacifistische en Vlaamsgezinde ideeën aan. Hij werkte mee aan L'Etudiant Socialiste, aan Schakels (z. aldaar) en aan Menschen (z. aldaar); met Henriëtte Roland Holst was hij sinds 1928 in contact; in 1928 publiceerde hij een tegen Léon Degrelle gerichte brochure: Confession d'un Flamingant, in 1929 (met anderen) een brochure De Student voor de Vrede, in 1930 een brochure Katholicisme en Socialisme, in 1932 een boek over Gemeenschap en Klassenstrijd (bekroond in de Universitaire Wedstrijd) en in 1939, in samenwerking met Arthur Wauters, een studie over Les Encycliques et le Socialisme. Van 1931 tot '40 was hij leider van de Socialistische Jonge Wacht en hoofdredacteur van het orgaan daarvan, Ulen-spiegel; van 1932 tot '36 was hij kolonel bij het Arbeidersverweer. Op het Eerste Vlaamsch Socialistisch Congres in 1937 hield hij een referaat over Vervlaamsching van het Gerecht. Na de Tweede Wereldoorlog was hij rapporteur van het Centrum van Onderzoek voor de nationale Oplossing van de maatschappelijke en rechtskundige Vraagstukken in de Vlaamse en Waalse Gewesten (het zg. Centrum-Harmel), lid van de Commissie voor de Verbetering van de Betrekkingen tussen de Gemeenschappen, lid (1954-'56) en ondervoorzitter (1956-'66) van de Commissie belast met de voorbereiding van de Nederlandse tekst van de Grondwet, de Wetboeken en de voornaamste Wetten en Besluiten (de zg. Commissie-Van Dievoet), ondervoorzitter van de eveneens in 1954 opgerichte Centrale Commissie voor de Nederlandse Rechtstaal en Bestuurstaal in België en lid van de Benelux-Commissie voor Eenmaking van het Recht. Hij publiceerde belangrijke juridische studies en is, sinds de oprichting ervan in 1951, voorzitter van de directieraad van het Administratief Lexicon.

Als minister van Binnenlandse Zaken werd Vranckx o.m. geconfronteerd met de staking in de mijn van Zwartberg, waardoor hij in conflict kwam met de

Volksunie; de partij verweet de minister het optreden van de Rijkswacht tegen de stakers, terwijl de minister, o.m. door middel van een in Kamer en Senaat gedeponeerde Witboek, aan de partij de politieke exploitatie van de staking en de schuld aan de bloedige incidenten toeschreef. Als minister van Justitie had hij o.m. te maken met de door K. van Isacker ingezette poging tot rechtsherstel voor Irma Laplasse (z. aldaar).

WERKEN : *Confession d'un flamingant* (1928); - *De Student voor de vrede* (1929); - *Katholicisme en socialisme* (1930); - *Gemeenschap en klassenstrijd* (1932); - *Les Encycliques et le Socialisme* (met A. Wauters, 1939; Nederlandse vertaling: *De encyclieken en het socialisme*, 1945); - *Stad en platteland* (1947); - *De toekomst van het socialisme* (1966).

LITERATUUR : H. de Ridder en F. Verleyen, *Waar is nu mijn mooie boomgaard?* (1971); - *Alfons Vranckx* (1973; met bijdragen van O. Triau, W. Melis, W. Pée, A. Mast, R. Senelle, W.S. Plavsic, M. Chatel). LUDO SIMONS